

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG THI HÀNH KỶ LUẬT VÀ GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI KỶ LUẬT TRONG ĐẢNG

CAO VĂN THÔNG*

Công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật của Đảng luôn được Đảng ta hết sức coi trọng nhằm tăng cường kỷ cương, kỷ luật, tạo sự đoàn kết thống nhất, ngăn ngừa các nguy cơ của đảng cầm quyền, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Trong nửa đầu nhiệm kỳ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, theo báo cáo của ủy ban kiểm tra (UBKT) các cấp, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp, chi bộ đã tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, kịp thời phát hiện, xem xét, kết luận, thi hành kỷ luật đối với 44.113 đảng viên bằng các hình thức: khiển trách chiếm 42,58%; cảnh cáo chiếm 38,35%; cách chức chiếm 5,28% và khai trừ chiếm 13,79%; chuyển cơ quan pháp luật xử lý 1.891 trường hợp và xử lý hành chính 4.245 trường hợp. Đảng viên bị thi hành kỷ luật giảm gần 2% so với giữa nhiệm kỳ Đại hội IX. Đồng thời đã thi hành kỷ luật đối với 1.015 tổ chức đảng, bằng các hình thức: khiển trách chiếm 72,31%; cảnh cáo chiếm 27,69%. Mặt khác, đã giải quyết khiếu nại kỷ luật đối với 1.277 đảng viên, trong đó: chuẩn y hình thức kỷ luật chiếm 72,82%; tăng hình thức kỷ luật (chiếm 1,89%); giảm hình thức kỷ luật chiếm 18,64% và xóa hình thức kỷ luật chiếm 6,65%.

Qua thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng cho thấy, số đảng viên bị thi hành kỷ luật giảm so với giữa nhiệm kỳ Đại hội IX, nhưng cán bộ do cấp ủy các cấp quản lý bị kỷ luật lại tăng; số tổ chức đảng bị kỷ luật tăng với tỷ lệ khá cao so với giữa nhiệm kỳ Đại hội IX (gần 55%). Điều đó cho thấy việc chấp hành kỷ luật của tổ chức đảng và đảng viên còn chưa nghiêm, kể cả đảng viên là cấp ủy viên, cán bộ diện cấp ủy các cấp quản lý, dẫn đến sai phạm phải bị xử lý, kể cả xử lý bằng pháp luật tăng 73% và xử lý hành chính tăng 22% so với giữa nhiệm kỳ Đại hội IX. Các vi phạm của đảng viên hầu hết không được phát hiện từ chi bộ, chủ yếu qua công tác giám sát, kiểm tra của các cấp ủy, tổ chức đảng, thanh tra, giám sát của cơ quan nhà nước, phản ánh của cơ quan báo chí, hoặc đơn thư tố cáo của quần chúng...

Nhìn chung, việc xem xét, thi hành kỷ luật đảng viên và tổ chức đảng được thực hiện nghiêm túc, đảm bảo đúng phương hướng, phương châm, nguyên tắc, thủ tục, quy trình, giúp cho đảng viên và tổ chức đảng nhận rõ khuyết điểm, vi phạm có biện pháp khắc phục, sửa chữa, phấn đấu vươn lên. Đã chú ý xem xét, xử lý những trường hợp đảng viên vi phạm về quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, suy thoái về tư tưởng chính trị,

* Ủy ban Kiểm tra Trung ương

phẩm chất, đạo đức, lối sống, quan liêu, tham nhũng..., kịp thời phục vụ yêu cầu nhiệm vụ chính trị và công tác xây dựng Đảng ở địa phương, đơn vị. Quá trình xem xét, xử lý kỷ luật công tâm, nghiêm minh, làm tốt công tác thẩm tra, xác minh, công tác tư tưởng gắn với công tác tổ chức, cán bộ. Quan điểm xử lý và áp dụng hình thức kỷ luật đối với đảng viên vi phạm đúng đắn và nghiêm minh, thấu tình, đạt lý và bảo đảm khách quan, dân chủ, thận trọng, chặt chẽ, nên sau khi bị thi hành kỷ luật hầu hết đảng viên đều tự giác chấp hành nghiêm túc. Số đảng viên do cấp ủy, UBKT cấp tỉnh trở xuống thi hành kỷ luật có khiếu nại chỉ chiếm 2,6% so với số bị thi hành kỷ luật. Việc xử lý kỷ luật kịp thời đã có tác dụng tích cực trong việc giáo dục, phòng ngừa, răn đe đối với tổ chức đảng và đảng viên; phục vụ yêu cầu, nhiệm vụ chính trị, công tác xây dựng Đảng, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

Tuy nhiên, việc thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng trong nửa đầu nhiệm kỳ Đại hội X cũng còn những khuyết điểm, hạn chế, tồn tại. Trong quá trình xử lý kỷ luật, nhiều đảng viên có vi phạm (kể cả cán bộ cao cấp) chưa tự giác tự phê bình, tự nhận khuyết điểm, vi phạm, hình thức kỷ luật; tinh chiến đấu của tổ chức đảng, đấu tranh tự phê bình và phê bình của đảng viên còn yếu; còn có biểu hiện hữu khuynh, né tránh, ngại va chạm; quyết định hình thức kỷ luật chưa tương xứng với lỗi phạm, nhất là đối với cán bộ, đảng viên giữ chức vụ ở các cấp. Dẫn đến thực tế là "*nhẹ dưới*" trong đề nghị thi hành kỷ luật, "*nặng trên*" trong việc quyết định kỷ luật đối với cán bộ có chức vụ; "*nặng dưới*" đối với đề nghị hoặc quyết định thi hành kỷ luật, "*nhẹ trên*" trong việc giải quyết khiếu nại kỷ luật đối với đảng viên không giữ chức vụ.

Trong xem xét, quyết định thi hành kỷ luật đảng viên, một số cấp ủy chưa thực hiện đầy đủ nguyên tắc, quy định như không họp tập thể cấp ủy để xem xét mà căn cứ vào báo cáo của UBKT, gửi xin ý kiến từng thành viên cấp ủy, sau đó đồng chí bí thư ký, ban hành quyết định thi hành kỷ luật. Có nơi còn thực hiện biểu quyết theo danh sách, cá biệt có chi bộ biểu quyết kỷ luật bằng hình thức giơ tay. Một số trường hợp chưa cử đại diện tổ chức đảng gặp đảng viên vi phạm trước khi quyết định hình thức kỷ luật, không đảm bảo nguyên tắc, thủ tục và dân chủ trong thi hành kỷ luật. Vẫn còn tình trạng xem xét, xử lý kỷ luật để chậm, kéo dài, hạn chế tính kịp thời, răn đe, phòng ngừa và giáo dục của kỷ luật đảng. Một số trường hợp chưa coi trọng công tác thẩm tra, xác minh, kết luận lỗi phạm chưa thấu tình, đạt lý, chưa làm tốt công tác tư tưởng đối với đảng viên bị kỷ luật, dẫn đến một số trường hợp khiếu nại kéo dài. Vẫn còn tình trạng sau khi quyết định kỷ luật chưa kịp thời công bố, trao quyết định cho đảng viên vi phạm hoặc không trực tiếp trao quyết định kỷ luật cho đảng viên vi phạm, mà gửi qua đường công văn. Cũng có trường hợp đảng viên cố tình không nhận quyết định kỷ luật khi tổ chức đảng có thẩm quyền công bố, trao quyết định. Việc xử lý kỷ luật còn thiếu đồng bộ, chưa kiên quyết, còn chậm giữa kỷ luật đảng, chính quyền, đoàn thể, ảnh hưởng đến hiệu lực, hiệu quả kiểm tra, thi hành kỷ luật.

Trong giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng, việc thay đổi, xóa bỏ hình thức kỷ luật còn chiếm tỷ lệ cao, với 26,2% (chủ yếu là giảm hình thức kỷ luật). Việc phải thay đổi hình thức kỷ luật là do cấp thi hành kỷ luật ở một số nơi còn có sự định kiến, áp đặt đối với đảng viên bị kỷ luật; chưa phân tích, đánh giá đúng tính chất, mức độ, tác

hại, nguyên nhân vi phạm nên việc xử lý kỷ luật chưa thật chính xác; do áp dụng lỗi phạm ở một số nơi chưa nhất quán, không đúng. Việc giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng còn dễ kéo dài, một số trường hợp thực hiện không đúng quy trình, cá biệt có trường hợp vi phạm về nguyên tắc như: không thông qua người khiếu nại, không sinh hoạt với các tổ chức đảng, không họp ban thường vụ đã ban hành quyết định giải quyết khiếu nại; chưa gặp người khiếu nại để trao đổi về kết quả thẩm tra, xác minh; chưa ban hành quyết định giải quyết khiếu nại cho người khiếu nại, dẫn đến khiếu nại kéo dài, gửi đơn khiếu nại đến nhiều cấp.

Có những khuyết điểm, hạn chế, tồn tại trên trong thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng là do một số nguyên nhân chủ yếu:

Thứ nhất, nhận thức về công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật trong Đảng ở một số cấp ủy, tổ chức đảng, chi bộ, kể cả người đứng đầu còn chưa đúng, chưa đầy đủ; một số cấp ủy, ban thường vụ cấp ủy còn có tâm lý "khoán trắng" cho ủy ban kiểm tra cấp mình thực hiện. Chưa quan tâm xem xét, xử lý trách nhiệm các cấp ủy, tổ chức đảng, UBKT có khuyết điểm, vi phạm trong thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng.

Thứ hai, còn một số UBKT chưa chủ động tham mưu, giúp cấp ủy trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện việc thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật thuộc thẩm quyền và chỉ đạo cấp ủy, tổ chức đảng cấp dưới và đảng viên thuộc phạm vi phụ trách thực hiện nghiêm túc quy định về thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật.

Thứ ba, việc tổ chức nghiên cứu, quán triệt và hướng dẫn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho các cấp ủy (cấp ủy viên, chi ủy), tổ chức đảng, cán bộ kiểm tra và đảng viên chưa sâu sắc nên

nắm chưa vững các quy định về thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật để thực hiện đúng và chấp hành nghiêm chỉnh.

Thứ tư, trong xem xét, thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật, một số cấp ủy, tổ chức đảng, UBKT còn biểu hiện nể nang, ngại va chạm hoặc nắm chưa chắc các quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để thực hiện đúng và chuẩn xác. Một số tổ chức đảng đã quyết định thi hành kỷ luật, biểu quyết đề nghị thi hành kỷ luật, hoặc quyết định giải quyết khiếu nại kỷ luật còn có tư tưởng bảo thủ, định kiến, chưa chủ động xem xét lại quyết định chưa đúng của mình để điều chỉnh cho phù hợp, hoặc chưa đồng tình với quyết định thay đổi, xóa bỏ hình thức kỷ luật đúng đắn của tổ chức đảng cấp trên. Tự phê bình của tổ chức đảng và đảng viên bị thi hành kỷ luật còn hạn chế, chưa trở thành ý thức tự giác.

Thứ năm, một số UBKT ở các cấp chưa thường xuyên chú trọng tiến hành kiểm tra tổ chức đảng cấp dưới trong việc thi hành kỷ luật để kịp thời phát hiện những nơi chưa thực hiện tốt, còn có khuyết điểm, hạn chế để chấn chỉnh, uốn nắn, khắc phục kịp thời; hoặc biểu dương, phổ biến kinh nghiệm của những nơi thực hiện tốt công tác này. Một số nơi đã thực hiện nhiệm vụ này thì chất lượng và hiệu quả còn hạn chế, chưa thực hiện hết trách nhiệm, quyền hạn của mình khi thấy tổ chức đảng cấp dưới không thi hành kỷ luật, hoặc thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật chưa đúng, chưa nghiêm theo quy định của Điều lệ Đảng.

Để nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật trong Đảng theo tinh thần Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, bảo đảm đúng phương hướng, phương châm, nguyên tắc, thủ tục, cần thực hiện đồng bộ một số giải pháp:

Một là, tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến công tác kiểm tra giám sát và kỷ luật của Đảng (các nghị quyết, chỉ thị, quy định, quy chế, quy trình, hướng dẫn) trong các cấp ủy, tổ chức đảng đến toàn thể cán bộ đảng viên để nghiên cứu, quán triệt từ đó có nhận thức đúng, đầy đủ về vị trí, vai trò, ý nghĩa, tác dụng của việc thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật trong Đảng để thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và chấp hành nghiêm túc khi tiến hành kiểm tra, khi được kiểm tra, bị thi hành kỷ luật, khi có khiếu nại và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng bảo đảm dân chủ, khách quan, thận trọng, chặt chẽ, đúng nguyên tắc, phương pháp, quy trình, thủ tục, phương hướng, phương châm. Đây mạnh tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, trước hết là trên các báo, tạp chí của Đảng, đài truyền hình, đài phát thanh ở Trung ương và địa phương về những địa phương, đơn vị, tổ chức, cá nhân thực hiện tốt, chưa tốt việc thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng.

Hai là, cấp ủy, tổ chức đảng, UBKT (và cán bộ kiểm tra), chi ủy, nhất là người đứng đầu phải nghiên cứu nắm vững quy trình xem xét, thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật để thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình; nắm vững Quy định của Bộ Chính trị về những điều đảng viên không được làm, về xử lý kỷ luật đảng viên vi phạm để xác định đúng lỗi phạm, áp dụng đúng hình thức kỷ luật trong quá trình thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng. UBKT các cấp tăng cường giám sát, kiểm tra tổ chức đảng, đảng viên vi phạm chấp hành quyết định kỷ luật (kể cả quyết định giải quyết khiếu nại kỷ luật); tăng cường theo dõi, giám sát của chi bộ, tổ chức cơ sở đảng đối với đảng viên trong việc chấp hành quyết định kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật của tổ chức đảng có thẩm quyền.

Ba là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện của các cấp ủy đối với các tổ chức đảng thuộc phạm vi lãnh đạo, quản lý trong việc thực hiện công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật đúng quy định của Điều lệ Đảng, sự chỉ đạo, hướng dẫn của cấp ủy, UBKT cấp trên, bảo đảm việc thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật chuẩn xác, không oan sai. Chỉ đạo xử lý kỷ luật đồng bộ cả kỷ luật về đảng với xử lý kỷ luật về chính quyền, đoàn thể và xử lý bằng pháp luật. Đôn đốc các tổ chức đảng có thẩm quyền xem xét, giải quyết dứt điểm đối với các trường hợp đảng viên có vi phạm nhưng chưa được xử lý, xử lý còn chậm, kéo dài hoặc xử lý chưa tương xứng với tính chất, mức độ, tác hại, nguyên nhân của vi phạm và những trường hợp giải quyết khiếu nại không đúng quy trình, nguyên tắc, thủ tục.

Bốn là, UBKT tăng cường giám sát, kiểm tra cấp ủy, tổ chức đảng cấp dưới trong việc thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật, kịp thời phát hiện những trường hợp thực hiện chưa đúng, chưa nghiêm nguyên tắc, thủ tục, quy trình, thẩm quyền để uốn nắn, chấn chỉnh, báo cáo cấp ủy xem xét trách nhiệm tổ chức, cá nhân có khuyết điểm, vi phạm trong việc thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng. Những trường hợp vi phạm mà tổ chức đảng không xử lý hoặc xử lý không đúng mức thì ủy ban kiểm tra cấp trên phải kiên quyết rút lên xem xét, xử lý theo thẩm quyền do Điều lệ Đảng quy định.

Năm là, cấp ủy, UBKT các cấp quan tâm chỉ đạo tổ chức sơ kết, tổng kết việc thi hành kỷ luật, giải quyết khiếu nại kỷ luật, kiểm tra tổ chức đảng cấp dưới thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng theo chuyên đề ở từng khu vực và chung trong toàn Đảng để rút kinh nghiệm, có biện pháp mang tính đột phá, nâng cao chất lượng, hiệu lực thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại kỷ luật đảng, góp phần giữ vững kỷ cương, kỷ luật, xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh.